

කාසිම් සුලෙයිමානි ඝාතනය කිරීම හා එක්සත් ජනපද රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය සාපරාධීකරනය

The assassination of Qassem Suleimani and the criminalization of US state policy

2020 ජනවාරි 13

රිදා, නිව් යෝර්ක් ටයිම්ස් පත්‍රය 2020 ජනවාරි 3 වන දින ඉරාන ජනරාල් කාසිම් සුලෙයිමානි ඝාතනය කිරීමට ට්‍රම්ප් පරිපාලනය ගත් තීරණය පිළිබඳ ව, එක්සත් ජනපද ආන්ඩුව අභ්‍යන්තරයේ ඉහල මට්ටමේ මූලාශ්‍ර මත පදනම්ව සවිස්තරාත්මක වාර්තාවක් ප්‍රකාශයට පත් කලේ ය.

ටයිම්ස් වාර්තාව පැහැදිලි කරන්නේ, ට්‍රම්ප්ට ක්ෂණික තීන්දුවක් ගැනීමට සිදුවිය යන්නට වෙනස් ව, සුලෙයිමානි ඝාතනයට විධායක අංශය හා ඔත්තුසේවා තුළ පුළුල් සහයෝගයක් තිබූ බව හා පසුගිය මාස 18 පුරා මෙම අපරාධය සැලසුම් කල බව ය. හිටපු ජාතික ආරක්ෂක උපදේශක ජෝන් බෝල්ටන්, රාජ්‍ය ලේකම් මයික් පොම්පියෝ හා සීඅයිඒ අධ්‍යක්ෂ ජිනා හැස්පෙල් මෙම ඝාතනය සඳහා උපදෙස් දෙමින් හා කුමන්ත්‍රණය කරමින් සිටි බව මෙම වාර්තාවෙන් පැහැදිලි වේ.

ටයිම්ස් වාර්තාව, එය තුළ වඩාත් දරුණු නීති උල්ලංඝනය කිරීම් සාමාන්‍ය දෙයක් ලෙස සලකනු ලබන සාපරාධී රාජ්‍යයක පින්තුරයක් ඉදිරිපත් කරයි. දශක දෙකකට ආසන්න කාලයක් තිස්සේ පැවති “ත්‍රස්තවාදයට එරෙහි යුද්ධයෙන්” පසු එක්සත් ජනපද විදේශ ප්‍රතිපත්තිය කොතරම් දුරට සාපරාධීකරනය කර ඇත්තේ ද යන්නට එය සාක්ෂියකි.

ධවල මන්දිරයේ නිලධාරීන් පවසන පරිදි සුලෙයිමානි ඝාතනය කිරීමේ ට්‍රම්ප් පාලනාධිකාරයේ පෙලඹවීම් වලට “අත්‍යසන්න” තර්ජනයක සම්බන්ධයක් නැති බව ලිපිය පැහැදිලි කරයි. ඒ වෙනුවට, එක්සත් ජනපදයට අවශ්‍ය වූයේ ඇමරිකානු රජය විසින් මුහුණ දුන් එක්සත් ජනපද ප්‍රතිපත්ති පසුබැම් සම්බන්ධයෙන් සුලෙයිමානි වග කිව යුතු බව සඳහන් කර ඔහුගෙන් පලිගැනීමට ය.

ටයිම්ස් මෙසේ ලියයි.

2019 අවසානය වන විට ජනරාල් සුලෙයිමානිට ඉරාන ජයග්‍රහණ ගනනාවක් ගැන පුරසාරම් දෙවීමට හැකි විය: දිගු කලක් ඉරාන සහයෙකු වූ [සිරියානු ජනාධිපති] අසාද් මහතා, ලේවැකි, පෙරමුණු ගනනාවක හා වර්ෂ ගනනාවක් දීර්ඝ සිවිල් යුද්ධයක් පැතිර පවත්නා, සිරියාවේ අගනුවර වන දමස්කස්හි ආරක්ෂිතව බලයේ සිටි අතර කුඩිස් බලකාය ඊස්රායලයේ මායිමේ ස්ථිර ව රැඳී සිටියේ ය. ඒවායේ වැඩිමට ජනරාල් සුලෙයිමානි උදව් කර තිබූ මිලිෂියා හමුදාවන් ගනනාවක් ඉරාක රජයෙන් වැටුප් ලබා ගනිමින් හා ඉරාකයේ දේශපාලන පද්ධතිය තුළ බලය යොදවමින් සිටියේ ය.

“පසුගිය මාස 18 ක කාලය තුළ ජනරාල් සුලෙයිමානි ඉලක්ක කර ගත යුතු ද යන්න පිළිබඳ ව සාකච්ඡා පැවති බව නිලධාරීන් පැවසූ” බව ටයිම්ස් තවදුරටත් ලියයි.

එහි මෙසේ සඳහන් වේ:

තෙල් නැව් හතරකට පහර දීමත් සමග මැයි මාසයේදී ඉරානය සමග ආතතීන් උත්සන්න වූ විට, එවකට ජනාධිපතිගේ ජාතික ආරක්ෂක උපදේශක ලෙස කටයුතු කල ජෝන් ආර්. බෝල්ටන් ඉරාන ආක්‍රමණය වැලැක්වීම සඳහා නව විකල්ප ඉදිරිපත් කරන ලෙස මිලිටරි හා බුද්ධි අංශවලින් ඉල්ලා සිටියේ ය. බෝල්ටන් මහතා වෙත ඉදිරිපත් කල ඒවා අතර ජනරාල් සුලෙයිමානි සහ විප්ලවවාදී රැකවලුන්ගේ නායකයින් ඝාතනය කිරීම ද විය. එම අවස්ථාවේ දී, ජනරාල් සුලෙයිමානිගේ ගමන් නිරීක්ෂනය කිරීමේ කටයුතු වඩාත් තීව්‍ර විය.

සැප්තැම්බර් මාසය වන විට, ශබ්‍ය මෙහෙයුම් සැලසුම් කිරීම සඳහා එක්සත් ජනපද මධ්‍යම බලඇණිය හා ඒකාබද්ධ විශේෂ මෙහෙයුම් බලඇණිය ක්‍රියා සන්නතිය තුලට ගෙන එන ලදී.

ඔහු ඝාතනය කිරීමට දින කිහිපයකට පෙර, සුලෙයිමානි ලෙබනනයේ දී හිස්බුල්ලා නායක හසන් නස්රල්ලා හමුවිය. ටයිම්ස් පුවත්පතට අනුව, “ඇමරිකානු ප්‍රවාහනි මාධ්‍ය ඔහු කෙරෙහි අවධානය යොමු කර ඔහුගේ ඡායාරූපය ප්‍රකාශයට පත් කරන බව” නස්රල්ලා ඔහුට අනතුරු ඇඟවූයේ ය. පුවත්පත නස්රල්ලා මෙලෙස පැවසීම උපුටා දක්වයි, “මෙය ඔහුගේ ඝාතනය සඳහා මාධ්‍ය හා දේශපාලන සුදානම විය.”

ටයිම්ස් පුවත්පතට අනුව, ප්‍රභාසයට පෙර දිනවල සීඅයිඒ අධ්‍යක්ෂිකා ජිනා හැස්පෙල් ඝාතනයට උපදෙස් දුන්නේ, “ජනරාල් සුලෙයිමානිට පහර නොදීමේ ප්‍රතිවිපාක බලා සිටීම වඩා භයානක ය” යි තර්ක කරමිනි. හැස්පෙල් ජෝර්ජ් ඩබ්ලිව්. බුෂ් යටතේ වූ ‘බ්ලැක් සයිටි’ නම් සීඅයිඒ වධකාගාර පහසුකම් පිළිබඳ සභාපති වූ අතර රැඳවියන් ජලයේ ගිල්වීමට සමාන ලෙස වදදීම (වෝටර්බෝඩින්) පිළිබඳ සීඅයිඒ පටි විනාශ කිරීමට සම්බන්ධ බවට ගම්‍ය කෙරුනි.

වාර්තාවේ වඩාත්ම හෙළිදරව්කාරී අංග අතර පහත දැක්වෙන වාක්‍ය ඇත: “ඔහු [ට්‍රම්ප්] සමහර සහවරයින්ට පැවසුවේ ඉදිරි දෝෂාභියෝග නඩු විභාගයේ දී සෙනෙට් සභාවේ රිපබ්ලිකන් උකුස්සන්ගේ සහයෝගය ආරක්ෂා කර ගැනීමට තමාට අවශ්‍ය බව ය.” වෙනත් වචන වලින් කිවහොත්, ටයිම්ස් වාර්තාව සත්‍ය නම්, දේශීය දේශපාලන ගනන් බැලීම් මෙම අපරාධය සඳහා වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කලේ ය.

මෙම ඝාතනය එක්සත් ජනපද ව්‍යවස්ථාව හා එක්සත් ජනපද නීතිය මෙන් ම ජාත්‍යන්තර නීතිය ද උල්ලංඝනය කරයි. අයිතිවාසිකම් පනත් කෙටුම්පතේ විශේෂයෙන් සඳහන් කරන්නේ, “නිසි නීති ක්‍රියාවලියකින් තොරව කිසිම පුද්ගලයෙකුගේ ජීවිතය, නිදහස හෝ දේපල අහිමි නො විය යුතු” බව යි.

1975 දී ඉඩාහෝ හි ගුන්නේ පල්ලිය යටතේ පැවති සෙනෙට් කමිටුවක් විසින් විදේශීය නායකයින් කිහිප දෙනෙකුට එරෙහිව සීඝ්‍රයෙන් සාකච්ඡා කළහ. "එක්සත් ජනපද ආන්ඩුවේ කිසිදු සේවකයෙකු දේශපාලන සාකච්ඡා කිරීම හෝ නිරත වීමට කුමන්ත්‍රණය කිරීම නො කල යුතු" බව ප්‍රකාශ කරන 11905 විධායක නියෝගයට අත්සන් කිරීමට ජනාධිපති ජෙරල්ඩ් ෆෝර්ඩ් බල කරමිනි.

සුලෙයිමානි ස්වෛරී රාජ්‍යයක ඉහල රජයේ නිලධාරියෙකි. ජෙනරාල්වරයකු ලෙස ඔහු අයිසිස් සංවිධානයට එරෙහි සටනේදී ඇමරිකානු හමුදා නායකයින්ගේ සමානකයෙක් විය. ඉරාක අගමැතිවරයා හමු වීමට නිල වශයෙන් කටයුතු කරමින් සිටියදී ඔහු තුන්වැනි රටක් වන ඉරාකයේ දී සාකච්ඡා කරන ලදී. මෙය යුද අපරාධයක් මෙන් ම යුදවාදී ක්‍රියාවකි.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී අයිතිවාසිකම් හා ජාත්‍යන්තර නීතියට එරෙහිව පූර්ණ පරිමානයේ ප්‍රහාරයක් එල්ල කිරීම සඳහා බුෂ් පරිපාලනය තවමත් පැහැදිලි කල නො හැකි, 2001 සැප්තැම්බර් 11 වන දින ප්‍රහාර යොදා ගත්තේ ය. එය ආන්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ සිව්වන ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය උල්ලංඝනය කරමින් මහා පරිමාණ වරෙන්තු රහිත දේශීය සෝදිසි කිරීමක් නිර්මාණය කල අතර, අවන ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය උල්ලංඝනය කරමින්, දහස් ගනනක් පුද්ගලයන්ට වධහිංසා පමුණුවා ඇත.

එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයට පටහැනිව එක්සත් ජනපදය නීතිවිරෝධී ලෙස ඉරාකය ආක්‍රමණය කල අතර එක්සත් ජාතීන්ගේ මහලේකම් කොෆි අනන් ප්‍රකාශ කලේ "අපගේ දෘෂ්ටි කෝණයෙන් මෙන් ම එක්සත් ජාතීන්ගේ ප්‍රඥප්තියේ දෘෂ්ටි කෝණයෙන් එය නීති විරෝධී" බව යි.

ඔබාමා පාලනාධිකාරිය බුෂ් පාලනාධිකාරියේ අපරාධ පුලුල් කලේ ය. එය මැද පෙරදිග හා උතුරු අප්‍රිකාව පුරා ඩ්‍රෝන් ප්‍රහාර 500 කට වඩා සිදු කර ඇති අතර, මානදේහ ගනන දහස් ගනනක් හෝ දස දහස් ගනනක් විය. "ක්‍රස්න අගහරුවාදා" නමින් හැඳින්වෙන පිලිවෙතේ දී, ඩ්‍රෝන් මගින් දියත් කෙරුණු මිසයිල මගින් කැලිවර්නියා ප්‍රදේශයේ හල යුතු පුද්ගලයන් ඔබාමා විසින් පුද්ගලික ව තෝරා ගැනුනි.

ඔබාමා ඇමරිකානු පුරවැසියෙකු වන අන්වර් අල් අවිලාකි සාකච්ඡා කිරීමේ අසාමාන්‍ය පියවර ගත් අතර සති දෙකකට පසු එක්සත් ජනපද පුරවැසියෙකු වූ ඔහුගේ 16 හැවිරිදි පුතාට ද එයම අනුගමනය කලේ ය. එවකට ඔබාමාගේ අධිකරණ දෙපාර්තමේන්තුව එක්සත් ජනපද දේශසීමාවේ ද ඇතුළුව එක්සත් ජනපද පුරවැසියන් සාකච්ඡා කිරීමේ අයිතිය තහවුරු කලේ ය.

සෑම සාකච්ඡා සමගම, හිමිකම ඉහලට දමා ඇත්තේ, එක්සත් ජනපදයේ දේශපාලන ජීවිතය තුළ රාජ්‍ය සාකච්ඡා වඩ වඩා විශාල කාර්යභාරයක් ඉටු කිරීමත් සමගිනි.

සමකාලීන "ඉලක්කගත සාකච්ඡා" රූපාකාරයට පුරෝගාමී වූයේ ඊස්රායලය යි. ඊස්රායලේ මාධ්‍යවේදී රොනන් බර්ග්මන්ගේ වචනවලින් කියතොත්, "දෙවන ලෝක සංග්‍රාමයට පසු, බටහිර වෙතත් කිසිම රටකට වඩා ඊස්රායලය මිනීමැරීම් හා ඉලක්ක ගත සාකච්ඡා යොදා ගෙන ඇත".

2000 දශකයේ මුල් භාගයේ දෙවන පලස්තීන නැගීටීම් අතරතුර, ඊස්රායලේ ආන්ඩුව පලස්තීන ක්‍රියාකාරීන් හා දේශපාලන නායකයින් සාකච්ඡා කිරීම සඳහා සාකච්ඡා කන්ඩායම් හෝ හෙලිකොප්ටර් යුද ගුවන්යානා යවා ඇත

එක්සත් ජාතීන්ගේ කරුණු සෙවීමේ කොමිසම නිගමනය කලේ මෙම සාකච්ඡා "හතරවන ජීනීවා සම්මුතියේ, 147 වන වගන්තිය හා ජාත්‍යන්තර මානුෂීය නීතිය උල්ලංඝනය කිරීමක්" බව යි. එකල එක්සත් ජනපදය සහ එහි යුරෝපීය සහවරයෝ ඊස්රායලේ මිනීමැරීම් ප්‍රතිපත්තියෙන් ඇත් වී සිටියහ.

"සමහර බුෂ් පරිපාලන නිලධාරීන් සාකච්ඡා කල්ලි විවේචනය කර ඇති අතර, "ඩිමොක්‍රටිකයන්ගේ ප්‍රධාන විදේශ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශක ජෝ බ්‍රෙඩන්, ඊස්රායලය විසින් මෙම නීති විරෝධී සාකච්ඡා භාවිතා කිරීම නිසැකව ම ආරක්ෂා කර තිබේ" යැයි මැද පෙරදිග ප්‍රතිපත්ති කවුන්සිලය සඳහන් කලේ ය.

දැන්, ජාත්‍යන්තර නීතියේ දෘෂ්ටි කෝණයෙන් බලන විට නිව රාජ්‍යයක් වන, ඊස්රායලයේ භාවිතයන් ලෝකයේ ප්‍රමුඛ "බටහිර ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රටවල්" විසින් අනුගමනය කර ඇත. එක්සත් ජනපදයට අමතරව, ප්‍රන්සය හා බ්‍රිතාන්‍යය ද තමන්ගේ ම "සාකච්ඡා ලැයිස්තු" ක්‍රියාත්මක කරති.

බර්නි සැන්ඩර්ස්, එලිසබෙත් චොරන් හා වෙනත් අය විසින් සුලෙයිමානි සාකච්ඡා කිරීමේ අවස්ථානුකූලත්වය පිලිබඳ විවේචන කර තිබිය දී වුවත්, කිසිදු රිපබ්ලිකානුවෙකු හෝ ඩිමොක්‍රටිකයෙකු ප්‍රසිද්ධියේ සාකච්ඡා අපරාධයක් ලෙස හැඳින්වූයේ හෝ එසේ නැතහොත් ඇමරිකානු ආන්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව උල්ලංඝනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් ට්‍රම්ප්ට් දෝෂාභියෝගයක් හෝ නඩු පැවරීමක් කරන ලෙස ඉල්ලා නොමැත.

නීති විරෝධී රාජ්‍ය සාකච්ඡා විවෘත ව භාවිතා කිරීම එක්සත් ජනපදයේ දේශ සීමාවෙන් පිටත ප්‍රදේශවලට පමණක් සීමා වනු ඇතැ යි කිසිවෙකු විශ්වාස නො කල යුතු ය. කල් පසුව හෝ ඉක්මනට එක්සත් ජනපදය තම දේශ සීමාවන් තුළ සිටින තමන්ගේ ම පුරවැසියෙකු සාකච්ඡා කිරීමට "අත්‍යසන්න තර්ජනයක්" ප්‍රකාශ කරනු ඇත.

ආර්ථික අස්ථාවරත්වය, ඉහල යන සමාජ අසමානතාවය හා පන්ති අරගලයේ වර්ධනය සමග සංයෝජනය වී ඇති එක්සත් ජනපද අධිරාජ්‍යවාදයේ ගෝලීය තත්ත්වය පහත වැටීම ආපසු හැරවීමට අපොහොසත් වූ නිමක් නැති විනාශකාරී යුද්ධවල පීඩනය යටතේ පාලක පන්තිය විවෘත සාපරාධීත්වය දෙසට හැරීමේ අර්ථය වන්නේ එහි සමාජ හා ආර්ථික අවශ්‍යතා සුරක්ෂිත කර ගැනීමේ එකම මාවත ලෙස පමණි. එය වඩාත් ම බිය වන්නේ මහජන විරෝධයේ වර්ධනයට වන අතර, එයට ප්‍රවන්ධත්වයෙන් ප්‍රතිචාර දක්වනු ඇත.

කාසෙම් සුලෙයිමානි සාකච්ඡා නැවත වරක් පෙන්වුම් කර ඇත්තේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කරන ඩිමොක්‍රටික් හෝ රිපබ්ලිකන් පක්ෂවල කන්ඩායමක් නො මැති බව යි. ආන්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ දක්වා ඇති අතිමූලික අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම හා යුද්ධය හා ආඥාදායකත්වය වෙත පාලක පන්තියේ තල්ලුව පරාජය කිරීම සඳහා ට්‍රම්ප්ට් පාලනාධිකාරිය පුද්ගලාරෝපනය කරන ධනෝග්‍රහ පද්ධතියට එරෙහිව කම්කරු පන්තිය දැවැන්ත ලෙස බලමුදු ගැන්වීම අවශ්‍ය වේ.

ආන්ද්‍රේ ධර්මෝන්